

Deloitte Financial Advisory Services B.V.
Real Estate
Orteliuslaan 982
3528 BD Utrecht
Postbus 3180
3502 GD Utrecht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9985
www.deloitte.nl

(Financiële) analyse uittreding provincie Noord-Holland uit GR Geestmerambacht

Recreatieschap Geestmerambacht

Vertrouwelijk en voor intern gebruik

3 november 2015

Deel I en deel II

Uitgebracht aan:	Recreatieschap Geestmerambacht t.a.v. mevr. J. Feron p/a gemeente Alkmaar
Auteurs:	S. Woldring MSc S.P. Hoekstra MSc
Verantwoordelijk partner:	drs. J.J. Veldhuizen
Reviewer:	drs. I.L. Wegkamp
Kenmerk:	0311406442

Inhoud Deel I

1. Achtergrond en inleiding	3
1.1 Achtergrond en vraagstelling	3
1.2 Bepalen scenario's	4
1.3 Leeswijzer	4
1.4 Vertrouwelijkheid	5
2. Omschrijving scenario's en algemene uitgangspunten	6
2.1 Zes scenario's	6
2.2 Algemeen gebruikte uitgangspunten	8
2.3 Rekenmethodiek	12
3. Specifieke uitgangspunten en financiële effecten	14
3.1 Scenario 0: Geen veranderingen (referentie)	14
3.1.1 Aanvullende uitgangspunten	14
3.1.2 Financieel effect	14
3.2 Scenario 1: Situatie na uittreden provincie zonder aanvullende maatregelen Schap (referentie)	14
3.2.1 Aanvullende uitgangspunten	14
3.2.2 Financieel effect	14
3.3 Scenario 2: Bezuinigingsmaatregelen en additionele opbrengsten	15
3.3.1 Aanvullende uitgangspunten	15
3.3.2 Financieel effect scenario 2A	19
3.3.3 Financieel effect scenario 2B	19
3.4 Scenario 3: Bezuinigingsmaatregelen, additionele opbrengsten en teruggave van gronden	20
3.4.1 Aanvullende uitgangspunten	20
3.4.2 Financieel effect scenario 3A	21
3.4.3 Financieel effect scenario 3B	21
4. Totaaloverzicht	23
Bijlage 1: Gehanteerde opbrengsten en kosten 2015 op basis van programmabegroting	26
Bijlage 2: Onderbouwing gehanteerde transitiekosten	27
Bijlage 3: instandhoudingsverplichtingen	28

1. Achtergrond en inleiding

1.1 Achtergrond en vraagstelling

Het Recreatieschap Geestmerambacht (hierna: Schap) is gelegen in/tussen de gemeenten Langedijk, Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Schagen.

In 1995 is de Gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) voor dit gebied vastgesteld. Op 14 maart 2013 is de herziene en momenteel geldende GR vastgesteld. De samenwerkingspartners in de GR zijn de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk (HAL gemeenten), Harenkarspel (overgegaan in gemeente Schagen), Bergen en de provincie Noord-Holland (hierna: provincie). In 2004 is gestart met uitbreiding van het gebied, waarin de gemeenten Bergen en Schagen geen samenwerkingspartners zijn. In 2003 is de bestuursovereenkomst getekend voor dit uitbreidingsdeel.

De bijdragen van deelnemers worden conform de GR bepaald door het nadelig saldo van het Schap naar rato te verdelen over de betrokken deelnemers. Hiervoor is in de GR een verdeelsleutel opgenomen. Hierdoor is het saldo van de GR op enig jaar na verwerking van de bijdragen van deelnemers altijd gelijk aan 0.

Het totale beheergebied van het Schap beslaat ca. 389 ha. Het bestaande deel (beheergebied van voor de uitbreiding) heeft een oppervlakte van 180 ha en het uitbreidingsdeel (dat momenteel nog niet volledig functioneel is) een oppervlakte van 209 ha. Het Schap heeft niet het volledig eigendom over het uitbreidingsdeel, 117 ha van de 209 ha is volledig eigendom van de provincie.

Op 6 januari 2014 heeft de provincie per brief het Schap geïnformeerd uit de GR te zullen treden omwille van het verminderen van bestuurlijke drukte. In de periode daarna is een aantal overleggen geweest waarin de voorwaarden voor uittreden zijn besproken. Het doel van beide partijen is er minnelijk uit te komen.

De overige schapsdeelnemers hebben d.d. 2 februari 2015 een brief naar de provincie gestuurd waarin voorwaarden voor uittreding zijn opgenomen evenals een totale afkoopsom van € 9 mln. D.d. 5 maart 2015 heeft de provincie schriftelijk een bieding gedaan van ca. € 3,6 mln. aan het Schap. Aangezien partijen verschil van inzicht hebben over de voorwaarden voor uittreding hebben de overige deelnemers van het Schap behoefte om de financiële gevolgen van ‘continuering van het Schap zonder de provincie’ inzichtelijk te maken om op basis hiervan redelijke voorwaarden aan de uittreding te kunnen verbinden.

Daartoe heeft het Schap aan Deloitte Financial Advisory Services B.V. - Area Development & Partnerships (hierna: Deloitte) gevraagd, in haar opdrachtomschrijving d.d. 18 maart 2015 met kenmerk 311406442, om een kwantitatieve (financiële) analyse

uit te voeren op de door het Schap beschreven scenario's. Daarmee is de volgende vraag van het Schap, zoals in de opdrachtformulering is aangegeven, te beantwoorden:

- 1. Begeleid en ondersteun het recreatieschap en de deelnemende gemeenten in GR Geestmerambacht, bij het onderzoek naar de financiële gevolgen van uittreding van de Provincie Noord-Holland.*
- 2. Ondersteun het recreatieschap bij het opzetten van een onderbouwing bij de te verwachten toekomstige financiële situatie en herijking hiervan. Werk hierbij een nader te bepalen aantal scenario's uit op basis van de door het recreatieschap aangeleverde informatie.*

1.2 Bepalen scenario's

De ambtelijke projectgroep van het Schap heeft met ondersteuning van Deloitte de mogelijke gevolgen van de uittreding van de provincie uiteengezet in een aantal scenario's.

De navolgende scenario's zijn op hoofdlijnen financieel geanalyseerd:

- Een referentiescenario waarbij een analyse is gemaakt van de situatie waarin niets verandert (geen uittreding provincie) en het Schap de taken blijft uitoefenen zoals zij die momenteel uitvoert.
- Een referentiescenario waarbij een analyse is gemaakt van de situatie waarin de provincie uittreedt en het Schap verder de taken blijft uitoefenen, zoals zij dit momenteel doet (ongewijzigd beleid).
- Twee scenario's waarbij het financieel effect wordt weergegeven indien de provincie uittreedt en het Schap hierop anticipeert door in te zetten op het verhogen van opbrengsten en het verlagen van kosten.
- Twee scenario's waarbij bovenop de kostenverlaging en verhoging van opbrengsten rekening is gehouden met teruggave van gronden aan de provincie.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk twee betreft een toelichting op de beschreven scenario's, een beschrijving van de rekenmethodiek en een uiteenzetting van uitgangspunten die gelden voor alle scenario's. Dit hoofdstuk betreft daarmee vooral een technische beschrijving van de scenario's en de gebruikte rekenmethodiek voor de financiële analyse. In hoofdstuk drie worden de scenario's uitgewerkt. Per scenario worden allereerst de uitgangspunten benoemd, waarna de financiële gevolgen inzichtelijk worden gemaakt per scenario. Een

nadere analyse van de financiële resultaten van de verschillende scenario's is weergegeven in hoofdstuk vier, evenals een conclusie.

1.4 Vertrouwelijkheid

Dit rapport dient vertrouwelijk te worden behandeld. Deze rapportage bevat vertrouwelijke informatie over het Schap. Openbaarmaking van deze rapportage of het beschikbaar stellen daarvan aan derden kan mogelijk de (onderhandelings)positie van het Schap schaden. Dit rapport is uitsluitend bedoeld voor intern gebruik en dient ter onderbouwing van de in paragraaf 1.1 benoemde opdrachtformulering. De inhoud uit deze rapportage mag dienovereenkomstig zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming niet worden bekendgemaakt of ter beschikking worden gesteld aan enige andere partij. Deloitte accepteert geen aansprakelijkheid ten opzichte van derden die dit rapport inzien.

2. Omschrijving scenario's en algemene uitgangspunten

In paragraaf 2.1 worden de verschillende scenario's inhoudelijk kort toegelicht. In paragraaf 2.2 worden de algemene uitgangspunten behandeld. Deze algemene uitgangspunten gelden voor alle scenario's. In paragraaf 2.3 wordt een toelichting op de rekenmethodiek gegeven zoals die door Deloitte is gehanteerd. De financiële resultaten zijn op basis van deze rekenmethodiek en geformuleerde uitgangspunten tot stand gekomen.

2.1 Zes scenario's

Deloitte heeft in overleg met de ambtelijke projectgroep van het Schap een zestal scenario's op verzoek van het Schap uitgewerkt. In elk van deze voorbeeldscenario's (m.u.v. het nulscenario) wordt een aantal aannames gedaan over mogelijke gebeurtenissen en door het Schap te nemen maatregelen met financiële gevolgen (zowel opbrengsten als kosten) voor het Schap. Deze gebeurtenissen hebben betrekking op het wegvallen van de provinciale bijdrage en de benodigde maatregelen die het Schap vervolgens kan nemen om het financiële gat dat ontstaat te kunnen dichten (zoals het realiseren van besparingen, het afstoten van gronden en het verhogen van inkomsten). Deze financiële gebeurtenissen zijn op basis van aannames gekwantificeerd waardoor een inschatting kan worden gemaakt van de financiële gevolgen die ontstaan nadat maatregelen zijn doorgevoerd. Onderstaand worden de zes scenario's kort toegelicht. De eerste twee scenario's zijn referentiescenario's. Het nul scenario is een fictief scenario (het scenario wanneer de provincie niet zou uittreden). Scenario 1 is een referentiescenario bij ongewijzigd beleid na uittreding uit de GR door de provincie. Tegen dit scenario zijn de andere scenario's af te zetten. Vanaf scenario 2A is rekening gehouden met maatregelen van het Schap ter compensatie van het wegvallen van de provinciale bijdrage.

- *Scenario 0: Geen veranderingen (referentie)*

Dit scenario betreft de financiële situatie van het Schap zonder uittreding van de provincie. In dit scenario is geen rekening gehouden met de financiële effecten als gevolg van uittreding van de provincie.

- *Scenario 1: Situatie na uittreden provincie zonder aanvullende maatregelen Schap (referentie)*

Dit scenario betreft de financiële situatie van het Schap waarbij enkel de huidige provinciale bijdrage wegvalt. De bijdragen van de overige deelnemers blijven gelijk aan de bijdragen in scenario 0.

De twee bovenstaande scenario's kunnen een antwoord geven op de vraag: Wat is het (negatief) financieel effect bij continuering van de taken van het Schap bij ongewijzigd beleid?

Vervolgens is geïnventariseerd in welke mate het Schap zelf maatregelen kan doorvoeren die het financieel deficit kunnen verkleinen. De resultaten daarvan worden afgezet tegen de hiervoor benoemde referentiescenario's. Deze scenario's met gewijzigd beleid, met als doel het financiële deficit zo klein mogelijk te maken, zijn hierna beschreven:

- *Scenario 2A: Bezuinigingsmaatregelen, additionele opbrengsten (in strijd met instandhoudingsverplichtingen)*

In dit scenario is geanticipeerd op bezuinigingsmogelijkheden ter compensatie van de uittreding van de provincie, waarbij is ingezet op het maximaal benutten van bezuinigingsmogelijkheden. In dit scenario is nadrukkelijk geen rekening gehouden met door de provincie opgelegde instandhoudingsverplichtingen van activiteiten. Dit scenario is daarmee een fictief scenario en enkel een mogelijkheid wanneer de provincie bereid is de instandhoudingsverplichting te laten vallen. Naast besparingen worden in dit scenario verdienmogelijkheden benut.

- *Scenario 2B: Bezuinigingsmaatregelen, additionele opbrengsten (in lijn met instandhoudingsverplichtingen)*

Bij dit scenario is, in tegenstelling tot scenario 2A, rekening gehouden met de door de provincie opgelegde instandhoudingsverplichtingen. Oftewel in dit scenario wordt ook ingezet op het maximaal benutten van bezuinigingsmaatregelen en verdienpotentieel, maar worden enkel die maatregelen doorgevoerd, die niet strijdig zijn met de momenteel geldende verplichtingen. Voor het overige geldt dat het scenario gelijk is aan scenario 2A.

In scenario 3A en 3B is aangenomen dat naast bezuinigingsmaatregelen additionele bezuinigen gerealiseerd worden, door gronden niet langer te beheren.

- *Scenario 3A: Bezuinigingsmaatregelen, additionele opbrengsten en teruggave van provinciale gronden*

In dit scenario zijn de gronden van het uitbreidingsdeel die volledig in eigendom zijn van de provincie (55,98%) vanaf 1 januari 2017 niet langer onderdeel van het Schap, waardoor de kosten over dit gedeelte van de gronden niet langer voor rekening komen van het Schap. De omschreven bezuinigingen en

verdienmogelijkheden in scenario 2B zijn ook op dit scenario van toepassing (in lijn met de instandhoudingsverplichtingen)¹.

Scenario 3B: Bezuinigingsmaatregelen, additionele opbrengsten, teruggave van 75% van uitbreidingsgebied

In aanvulling op scenario 3A wordt in scenario 3B een verdere bezuinigingsmaatregel doorgevoerd. In dit scenario wordt 75% van de grond van het uitbreidingsgebied overgedragen aan de provincie. Dit percentage is gelijk aan de verhouding provinciale bijdrage ten opzichte van de totale bijdrage (zie tabel 1) voor wat betreft het uitbreidingsgebied².

2.2 Algemeen gebruikte uitgangspunten

Aan alle scenario's en berekeningen liggen dezelfde vaste uitgangspunten ten grondslag, zodat de verschillende scenario's met elkaar kunnen worden vergeleken. Per scenario zijn ook aanvullende uitgangspunten gehanteerd, die per scenario afzonderlijk worden behandeld in hoofdstuk 3. De algemene uitgangspunten zijn grotendeels gebaseerd op de GR, programmabegroting 2015 en gangbare parameters en zijn samengevat in onderstaande tabel:

1 De vaste kosten, vaste opbrengsten, bezuinigingen en verdienmogelijkheden veranderen mee met de grondteruggave.

2 Ook in dit scenario geldt dat de vaste kosten, vaste opbrengsten, bezuinigingen en verdienmogelijkheden mee veranderen met de grondteruggave.

Algemene uitgangspunten scenario's Schap
Startpunt analyse: 1 januari 2015.
Provincie treedt uit per: 1 januari 2017.
Financiële gegevens zijn gebaseerd op de programmabegrotingen 2015 (programmabegroting GAB & programmabegroting GAB-U). Voor de financiële gegevens voor de jaren 2016 en verder geldt dat deze zijn gebaseerd op de programmabegrotingen 2015 inclusief indexering.
Kostenindexatie: 2% per jaar.
Opbrengstenindexatie: 2% per jaar.
Het financieel resultaat wordt inzichtelijk gemaakt op: 31 december 2021 (5 jaar na uittreding provincie). 31 december 2031 (15 jaar na uittreding provincie). 31 december 2041 (25 jaar na uittreding provincie).
Deelnemersbijdrage provincie (en overige deelnemers) gelijk aan percentuele bijdrage in programmabegroting 2015: 35,3% over financieel tekort 'bestaand' (64,7% overige deelnemers). 75% over financieel te kort 'uitbreiding' (25% overige deelnemers).
Mutatie deelnemersbijdrage wordt op € 0 verondersteld.
Disconteringvoet: 0,5%

Tabel 1: Algemene uitgangspunten

De toelichting op de gekozen uitgangspunten staat hieronder beschreven:

- Het startpunt van de scenarioanalyse is 1 januari 2015, aangezien het Schap in 2015 is begonnen met de verkenning van de financiële gevolgen voortkomend uit de uittreding.
- De provincie treedt uit per 1 januari 2017. In de GR d.d. 14 maart 2013 is in artikel 31 het volgende opgenomen over uittreding:

‘Uittreding uit deze regeling kan geschieden met ingang van het derde kalenderjaar volgend op de toezending van het betreffende besluit van het bevoegde orgaan van de uittredende deelnemer aan het algemeen bestuur’

De provincie heeft in haar brief d.d. 6 januari 2014 kenbaar gemaakt te willen uittreden. Op basis van de GR betekent dit dat de provincie uittreedt per 1 januari 2017.

- Bij de financiële analyse van de scenario's is rekening gehouden met de programmabegrotingen 2015 van het bestaande deel en met de separate programmabegroting van het uitbreidingsdeel. Voor het jaar 2016 en later zijn deze uitgangspunten geïndexeerd door middel van kosten- en

opbrengstenstijgingspercentages. In de programmabegrotingen zijn voor het bestaande deel en het uitbreidingsdeel niet dezelfde indexaties opgenomen. Voor het bestaande deel zijn zowel de kosten- als opbrengstenstijgingspercentages gelijkgesteld op 0,63%. Voor het uitbreidingsdeel zijn zowel deze indices gelijkgesteld op 2%. Als algemeen uitgangspunt worden zowel de kosten- en opbrengstenpercentages gelijk gehouden aan wat in het uitbreidingsdeel is aangehouden, namelijk 2% voor beide gebieden. Dit percentage komt overeen met het gemiddelde CPI en overeen met de indexatie die de provincie in haar aanbiedingsbrief d.d. 5 maart heeft opgenomen. In de programmabegroting is ook als kostenpost de inrichting van het uitbreidingsgebied opgenomen. Aangezien hier een subsidie tegenover staat, zijn deze kosten en subsidie niet in de meerjarenprognose opgenomen. Wel voor dat deel van de inrichting waarvoor de subsidie niet toereikend is. Bijlage 1 laat een overzicht zien van de opbrengsten en kosten in 2015 zoals opgenomen in de programmabegroting, welke in elk scenario zijn toegepast. Vanaf 2016 worden deze opbrengsten en kosten geïndexeerd.

- De kosten van het uitbreidingsgebied zijn gebaseerd op de programmabegroting 2015, aangezien het uitbreidingsgebied momenteel nog niet volledig is ingericht zijn de toekomstige beheerlasten hoger dan de beheerlasten in 2015. De verwachting is dat in 2020 het uitbreidingsgebied volledig functioneel is. Vanaf 2020 zijn de kosten voor het uitbreidingsgebied derhalve gebaseerd op de 'beheerkostenraming uitbreiding GAB' in plaats van op de programmabegroting 2015³. Deze beheerkostenraming is gebaseerd op normgetallen en wordt geïndexeerd (evenals de kosten vanaf 2021).
- Om de financiële effecten te kunnen analyseren en het schap te faciliteren om een gedegen strategie te kunnen bepalen, wordt het financieel resultaat van een aantal verschillende jaren weergegeven. Voor de volgende jaren wordt het financieel resultaat inzichtelijk gemaakt:
 - Op 31 december 2021. Dit is circa 5 jaar nadat de provincie is uitgetreden. Deze termijn komt overeen met de termijn die de provincie heeft genoemd en is gehanteerd in enkele andere (niet vergelijkbare) uittredingsdossiers.
 - Op 31 december 2031. Dit is circa 15 jaar nadat de provincie uit het Schap is getreden en wordt als uitgangspunt voor deze analyse gehanteerd. Dit komt onder andere overeen met het verloop van instandhoudingsverplichtingen.

³ In de beheerkostenraming uitbreiding GAB is opgenomen dat de beheerkosten bij een vol functioneel gebied € 592.547 bedragen (prijspeil 2015).

- Op 31 december 2041. Dit is circa 25 jaar nadat de provincie uit het Schap is getreden. Gezien de lange termijn doelstelling van het Schap om gebieden in stand te houden en te beheren, wordt ook het financieel effect op 31 december 2041 zichtbaar gemaakt.
- De deelnemersbijdrage van het bestaande deel is conform de GR d.d. 14 maart 2013 (Artikel 27, lid 1 en bijlage A) het resultaat over het nadelig saldo over enig boekjaar. In de bijlage A van de GR, artikel 27 is de verdeelsleutel onder de deelnemers opgenomen. Hieruit blijkt dat de het resultaat van het bestaande deel voor 35,3% ten laste komt van de provincie en dat 64,7% ten laste komt van de overige deelnemers. Voor het uitbreidingsdeel geldt dat het resultaat voor 75,0% ten laste komt van de provincie en dat de overige 25,0% ten laste komt van de overige deelnemers. In de brief ‘toewijzing eindbeheer nieuwe recreatiegebieden’ van de provincie, d.d. 5 mei 2009 is opgenomen dat 25,0% van het beheer ten laste komt van de gemeenten, 25% ten laste van de provincie en 50,0% ten laste van het Rijk. Ditzelfde uitgangspunt is opgenomen in de GR (d.d. 14 maart 2013). De bijdrage vanuit het Rijk is vervolgens overgenomen door de provincie met instemming van de provincie met het Natuurakkoord van het Rijk, waarmee de provincie momenteel de kosten draagt voor 75% van het uitbreidingsgebied⁴.
- De deelnemersbijdrage voor de jaren 2016 en verder blijft gelijk aan wat is opgenomen in de programmabegroting 2015. Wanneer bij de optimalisatiescenario's de provinciale bijdrage vanaf 2017 wegvalt, wordt dit niet opgevangen door het verhogen van de bijdragen van de overige deelnemers.
- De disconteringsvoet bestaat normaliter uit de gemiddelde kostenvoet van vermogen en een risico-opslag. De risico-opslag is in dit scenario op 0 verondersteld, waardoor de disconteringsvoet is gebaseerd op de gemiddelde kostenvoet van vermogen. De financieringsstructuur van het Schap bestaat enkel uit eigen vermogen, voornamelijk uit vooruitbetaalde bijdragen door deelnemers van de GR. De disconteringsvoet wordt daarom voor 100% bepaald door de kostenvoet van het eigen vermogen (geen vreemd vermogen). Het Schap is verplicht haar overtollige middelen in het kader van schatkistbankieren aan het Ministerie van Financiën aan te bieden. Het Schap heeft daarmee niet de mogelijkheid op een andere manier rendement op het eigen vermogen te

⁴ In de jaarrekening 2013 is opgenomen dat de provincie 50% van het beheer voor het uitbreidingsgebied betaalt. De provincie betaalt daarnaast 100% van de beheerkosten voor de uitbreiding Kleimeer (onderdeel van uitbreidingsgebied). Echter zijn de feitelijke beheerlasten van Kleimeer lager dan 25% van het totale uitbreidingsgebied, waardoor de provincie in de afgelopen jaren minder heeft betaald dan de afgesproken 75%. Door het Schap is berekend dat over de periode 2010-2015 in totaal ca. € 275.000 te weinig is betaald door de provincie.

behalen. Daardoor is een rentevergoeding van circa 0% tot maximaal 0,5% per jaar te verwachten. Om deze reden wordt gerekend met een disconteringsvoet van 0,5%.

2.3 Rekenmethodiek

De algemene uitgangspunten van het Schap die in paragraaf 2.1 t/m 2.3 zijn beschreven en de aanvullende uitgangspunten die in hoofdstuk 3 per scenario worden beschreven, worden gebruikt om de financiële effecten van de 6 verschillende scenario's inzichtelijk te maken.

De door het Schap gehanteerde rekenmethodiek gaat uit van het volgende:

- Om zicht te krijgen in de ontwikkeling van het financieel deficit is gebruik gemaakt van een kasstroomoverzicht.
- De opbrengsten en kosten van het Schap zijn hierbij uitgezet in de tijd, waarbij de programmabegroting 2015, zoals hierboven beschreven, als uitgangspunt heeft gediend.
- In de methodiek is rekening gehouden met de uitgangspunten besproken in paragraaf 2.1 t/m 2.3 en de aanvullende uitgangspunten opgenomen in hoofdstuk 3.

Aanpak analyse financiële impact (deficit) scenario's

Uit het kasstroomoverzicht is het saldo (financieel resultaat) van elk jaar inzichtelijk gemaakt. Per jaar is dit saldo vervolgens Netto Contant gemaakt (hierna: NCW⁵). Hiervoor wordt de disconteringsvoet van 0,5% gehanteerd.

Om inzicht te krijgen in het totale deficit op de gekozen momenten; 31 december 2021, 31 december 2031 en 31 december 2041 zijn de NCW saldo's van de afzonderlijke jaren bij elkaar opgeteld (de cumulatieve NCW).

Samengevat wordt in hoofdstuk 3 voor elk scenario op bovengenoemde data de volgende financiële gegevens weergegeven:

- De prognose saldo resultaat (nominaal) d.d. 31 december jaar 'X'
- Het saldo NCW d.d. 31 december jaar 'X'

⁵ Het saldo wordt berekend in de vorm van de som van alle opbrengsten en kosten die in dat specifieke jaar worden verwacht. Om het resultaat van het Schap op tijdstip 'X' te kunnen kwantificeren dienen deze kasstromen contant gemaakt te worden. Dit betekent dat de invloed van tijd in mindering wordt gebracht op het saldo door het toekomstige saldo te verminderen met een rentefactor. Dit levert de Netto Contante Waarde op (NCW).

- Het cumulatieve saldo NCW voor de tijdsperiode 31 december 2015 tot jaar 'X'.

Toelichting op analyse financiële impact op de reserves en voorzieningen

De stand van reserves en voorzieningen is gebaseerd op de door het Schap geprognostiseerde stand van reserves en voorzieningen d.d. 31 december 2015 (opgenomen in de programmabegroting 2015 van het bestaande deel). De stand van de reserves en voorzieningen d.d. 31 december 2015 is als volgt:

	01-01-2015
Algemene reserve	€ 114.697
BESTEMMINGSRESERVES	
Bestemmingsreserve investeringen	€ 458.948
Groenbeheerfonds (HAL)	€ 5.156.111
subtotaal bestemmingsreserves	€ 5.615.059
Totaal reserves	€ 5.729.756

Tabel 2: Stand Reserves

De bestemmingsreserve 'Groenbeheerfonds (HAL)' is gevuld door de gemeente Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk om het beheer van het uitbreidingsgebied voor de lange termijn te borgen. De provincie heeft gekozen geen bijdrage te doen aan de bestemmingsreserve, maar jaarlijks haar bijdrage te betalen. De provincie heeft daarmee enkel bijgedragen aan de 'algemene reserve' en de 'bestemmingsreserve investeringen'. Gezien de relatief beperkte hoogte van deze reserves, wordt een verrekening van de reserves met de provincie in deze analyse buiten beschouwing gelaten.

3. Specifieke uitgangspunten en financiële effecten

In dit hoofdstuk worden, aanvullend op de hiervoor beschreven algemene uitgangspunten, de specifieke uitgangspunten per scenario uiteengezet. Voor enkele scenario's gelden aanvullende uitgangspunten, die zijn gebaseerd op referenties, documenten van het Schap en de in de ambtelijke projectgroep gekozen aannames. In dit hoofdstuk wordt per scenario de motivatie/toelichting op de uitgangspunten beschreven evenals de financiële uitkomst van het scenario.

3.1 Scenario 0: Geen veranderingen (referentie)

3.1.1 Aanvullende uitgangspunten

In dit scenario wordt verondersteld dat de provincie niet uittreedt (en zich dus geen wijzigingen voordoet per 1 januari 2017 t.o.v. de huidige situatie). Dit scenario is bedoeld als referentiescenario voor de overige scenario's.

3.1.2 Financieel effect

Onderstaande tabel geeft het financieel effect van scenario 0.

Scenario 0 (€, negatieve getallen tussen haakjes)				
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041	
Prognose saldo resultaat	0	0	0	0
NCW Saldo jaar	0	0	0	0
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	0	0	0	0

Tabel 3: Financieel effect scenario 0

Wanneer er geen rekening wordt gehouden met de financiële effecten van uittreding van de provincie zou het Schap bij ongewijzigd beleid haar taken kunnen blijven uitvoeren zoals zij dit nu doet. Doordat het financiële gat wordt aangevuld door de deelnemende partijen (inclusief de provincie) leidt dit scenario noch tot een positief noch tot een negatief resultaat.

3.2 Scenario 1: Situatie na uittreden provincie zonder aanvullende maatregelen Schap (referentie)

3.2.1 Aanvullende uitgangspunten

Voor het eerste scenario geldt dat de provincie uittreedt zonder dat het Schap aanvullende maatregelen neemt om kosten te besparen dan wel opbrengsten te verhogen. Er zijn derhalve geen aanvullende uitgangspunten.

3.2.2 Financieel effect

In onderstaande tabel staan de financiële effecten weergegeven van scenario 1.

Scenario 1 (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(637.680)	(777.328)	(947.559)
NCW Saldo jaar	(618.880)	(717.707)	(832.316)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(2.686.620)	(9.406.894)	(17.200.314)

Tabel 4: Financieel effect scenario 1

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, zou het Schap op 31 december 2021 worden geconfronteerd met een cumulatief tekort van ongeveer € 2,69 mln. over de periode vanaf 1 januari 2015. Op 31 december 2031 is het cumulatieve financiële tekort verder opgelopen tot ongeveer € 9,41 mln. (NCW). Op 31 december 2041 is dit 17,2 mln. (NCW).

Bovenstaande betekent dat wanneer het Schap d.d. 31 december 2016 ca. € 9,41 mln. zou ontvangen zij het tekort tot 31 december 2031 in dit scenario zou kunnen dekken. Wanneer het Schap jaarlijks een bedrag zou ontvangen om haar activiteiten te kunnen blijven uitvoeren is 'het prognose saldo resultaat' per jaar benodigd. Dus voor bijvoorbeeld 2021 is dit ongeveer € 0,64 mln.

3.3 Scenario 2: Bezuinigingsmaatregelen en additionele opbrengsten

3.3.1 Aanvullende uitgangspunten

In dit scenario is aangenomen dat het Schap ter compensatie van de uittreding van de provincie, maatregelen neemt waardoor besparingen op kosten en een grotere verdien capaciteit kan worden gerealiseerd.

Bezuinigingen

In een ruimtelijke analyse op de verschillende voorzieningen aanwezig in het gebied heeft het Schap gekeken naar mogelijke bezuinigingen. Hierbij is specifiek gekeken welke maatregelen kunnen worden genomen zonder dat er, naar inschatting van de ambtelijke projectgroep van het Schap, volledig afbreuk wordt gedaan aan het bestaansrecht van het Schap. Wel is met deze bezuinigingsmaatregelen het merendeel van de huidige voorzieningen niet meer beschikbaar voor de recreant. De gehanteerde bezuinigingen zullen daarmee tot significante beperkingen ten opzichte van de huidige situatie leiden, waarmee afbreuk wordt gedaan aan de recreatieve en kwalitatieve waarde van het gebied. Het maximale besparingspotentieel is in dit scenario geraamd op ca. € 183.491 per jaar. De maatregelen betreffen zowel het sluiten van paden en wegen (en daarmee een afbreuk aan de bereikbaarheid), het sluiten van recreatieve voorzieningen (en daarmee een afbreuk aan de recreatiemogelijkheden) evenals een relatief duur beheertype van beheer om te vormen naar een goedkoper doeltype (en daarmee een afbreuk aan de diversiteit en kwaliteit van natuur). De navolgende tabel geeft een overzicht van de gehanteerde bezuinigingsmaatregelen.

Bezuinigingsmaatregelen Schap scenario 2a & 2b			
maatregel	financieel effect op jaarbasis	ingangstermijn (scenario 2a)	ingangstermijn (scenario 2b)
Bestaande deel:			
Sluiten vier van de vijf zwemvoorzieningen	Besparing van € 30.000	vanaf 2017	vanaf 2033
Opheffen van het Ruiterpad	Besparing van € 5.000	vanaf 2017	vanaf 2016
Afsluiten van paden in Vlasgat en Lamslik	Besparing van € 10.000	vanaf 2017	vanaf 2027
Afsluiten van dagkampeertuin	Besparing van € 8.000	vanaf 2017	vanaf 2016
Vis-, kano- en surfvoorzieningen afsluiten	Besparing van € 10.000	vanaf 2017	vanaf 2027
Recreatiemonitor niet meer uitvoeren	Besparing van € 5.000	vanaf 2017	vanaf 2016
Beperken toezicht en handhaving met 20%	Besparing van € 25.491	vanaf 2017	vanaf 2016
Uitbreidingsdeel			
Afsluiten van tunnel N504	Besparing van € 20.000	vanaf 2017	vanaf 2031
Bruggen en wandelpaden in De Druppels afsluiten	Besparing van € 10.000	vanaf 2017	vanaf 2033
Bruggen en wandelpaden in uitbreiding Kleimeer en Groene Loper vervallen	Besparing van € 20.000	vanaf 2017	vanaf 2032
Natuurlijk beheer graslanden stoppen	Besparing van € 40.000	vanaf 2017	vanaf 2032
Totaal	Besparing van € 183.491		

Tabel 5: Additionele uitgangspunten scenario 2A en 2B

In artikel 2A van de GR is het volgende over de GR opgenomen:

‘Deze regeling heeft ten doel binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte tekening:

- a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;*
- b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;*
- c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap,’*

Wanneer verdergaande bezuinigingsmaatregelen worden doorgevoerd, komt volgens de ambtelijke werkgroep van het Schap het bestaansrecht onder druk te staan, aangezien de bereikbaarheid, kwaliteit, veiligheid en de recreatieve component van het gebied dan niet meer geborgd kunnen worden. Om te bepalen of de bezuinigingen daadwerkelijk mogelijk zijn is aanvullend onderzoek benodigd. De kosten die benodigd zijn om deze maatregelen door te voeren, zijn opgenomen in de transitiekosten.

In scenario 2A wordt verondersteld dat alle bezuinigingsmaatregelen per ingang van 1 januari 2017 kunnen worden doorgevoerd en voorzieningen kunnen worden afgesloten of gesloopt. Dit is in strijd met de geldende instandhoudingsverplichtingen opgelegd door de provincie en daarom momenteel in strijd met geldende afspraken.

In scenario 2B wordt wel rekening gehouden met de geldende instandhoudingsverplichtingen. De bezuinigingsmaatregelen worden in dit scenario pas doorgevoerd als geldende instandhoudingsverplichtingen zijn verlopen. De vervaldatum van instandhoudingsverplichtingen verschilt per voorziening (zie: tabel 5).

Verdienmogelijkheden

De ambtelijke projectgroep van het Schap heeft een analyse uitgevoerd op de mogelijkheden tot nieuw verdienvermogen te komen in de vorm van nieuwe exploitaties.

Hierbij is de conclusie dat het lastig is nieuw verdienvermogen te realiseren gezien:

- De ruimtelijke indeling van het gebied;
- Politieke haalbaarheid, zowel bij de provincie (bebouwing buiten bebouwd gebied) als bij de gemeenten (bestemmingsplan, inclusief afweging t.o.v. natuurwaarden);
- De markt (vraag, aanbod, concurrentieverhoudingen, economische situatie van ondernemers).

In het uitbreidingsplan zijn locatieontwikkelingen gepland. Op basis van bovenstaande factoren is het een uitdaging om de in het uitbreidingsplan geplande locatieontwikkelingen te doen slagen en is de realisatie van voorgenomen ontwikkelingen nog (zeer) onzeker.

Ook zet het Schap in op realisatie van nieuwe inkomsten in het bestaande gebied. Bij maximale inzet verwacht het Schap op het bestaande gebied erfpachtinkomsten te realiseren uit het nog te ontwikkelen 'Beachpark'.

In onderstaande tabel is het opbrengstenpotentieel opgenomen (naast de opbrengsten reeds opgenomen in de programmabegroting):

Verdienpotentieel Schap scenario 2a & 2b		
Maatregel	Financieel effect op jaarbasis	Status
Bestaande deel:		
Beachpark	Verdienpotentieel van maximaal € 45.000	Waarschijnlijk
Uitbreidingsdeel		
Lagere beheerkosten en erfpachtinkomsten uit Geestmerloo	Verdienpotentieel van maximaal € 100.000	Onzeker
Erfpachtinkomsten uit educatieve schappskooi en evt. een BioValley-project in Koele Kreken	Verdienpotentieel van maximaal € 5.000	Onzeker
Doorgroei De Swaan + potentie voor nieuwe recreatiebedrijven in Diepsmeer	Verdienpotentieel van maximaal € 60.500	Onzeker
Additional inkomsten uit evenementen op evenemententerrein	Verdienpotentieel van maximaal € 40.000	Waarschijnlijk
Inkomsten Noorderhoeve	Verdienpotentieel van maximaal € 10.000	Onzeker
Inkomsten Justerland	Verdienpotentieel van maximaal € 10.000	Onzeker
Inkomsten uit grasland/begrazing in Uitbreiding Kleimeer	Verdienpotentieel van maximaal € 17.500	Onzeker
Totaal	Verdienpotentieel van maximaal € 288.000	

Tabel 6: Verdienpotentieel scenario 2A & 2B

Gezien de grote onzekerheid in het realiseren van bovengenoemde opbrengsten, lijkt het zeer onwaarschijnlijk dat daarnaast nog additionele opbrengsten kunnen worden gerealiseerd. Om bij maximale inzet, toch de mogelijkheden in beeld te brengen zijn in het plangebied twee extra locatieontwikkelingen ingetekend, op grondgebied van de provincie en in een deelgebied met primair een recreatiebestemming (om het deelgebied met een primaire natuurbestemming niet te belasten). Deze ontwikkelingen betekenen wel extra rood (bebouwing) buiten bebouwd gebied en passen niet in het vigerende bestemmingsplan. Bovendien zijn het relatief kleine locaties, waar geen grote voorzieningen kunnen worden gerealiseerd. De opbrengsten voortkomend uit deze nieuwe ontwikkelingen zijn ingeschat op ca. € 20.000 per jaar⁶.

⁶ € 10.000 per nieuwe locatie per jaar. Gebaseerd op referentiecijfers van lopende kleinschalige exploitatieovereenkomsten

Om een inschatting te maken van het verdienpotentieel is ook nog een globale vergelijking gemaakt met de overige Schappen in de provincies Zuid- en Noord-Holland. De geraamde opbrengsten van Schappen in Zuid- en Noord-Holland (exclusief Schap Geestmerambacht) voor 2015 bedragen gemiddeld € 403 per ha⁷. De geraamde jaaropbrengsten in 2015 voor het Schap Geestmerambacht bedragen € 1.091 per ha. Daarmee heeft het Schap de hoogste geraamde jaaropbrengsten van de recreatieschappen in de provincies Noord- en Zuid-Holland⁸.

In deze verkenning is het maximale verdienpotentieel als uitgangspunt opgenomen. Dit betekent dat is aangenomen dat de additionele opbrengsten (opbrengsten aanvullend op wat nu is opgenomen in de programmabegrotingen) in het uitbreidingsplan en het bestaande gebied allemaal gerealiseerd worden.

Het totale verdienpotentieel bedraagt hierdoor: € 308.000 (€ 288.000 + € 20.000). Aangenomen is dat deze additionele opbrengsten geleidelijk worden gerealiseerd (het merendeel van de opbrengsten is pas in 2020 voorzien bij het vol functioneel worden van het uitbreidingsgebied). Gezien de hiervoor beschreven analyse van de verdienmogelijkheden en de globale vergelijking is dit een optimistisch uitgangspunt. Om te bepalen of dit daadwerkelijk te realiseren is, is nader onderzoek benodigd.

De investeringskosten die nodig zijn om de verdienmogelijkheden te realiseren zijn opgenomen in de transitiekosten.

Transitiekosten

Om de bezuinigen en verdienmogelijkheden daadwerkelijk mogelijk te maken worden transitiekosten gemaakt. Het vergt inzet om bezuinigingen en nieuw verdienpotentieel mogelijk te maken. Hierbij kan worden gedacht aan extra bestuursvergaderingen, extra inzet van personeel voor beleid, extra inzet personeel voor verwijdering van voorzieningen, aanvullende communicatie en advieskosten.

In onderstaande tabel is een raming van deze transitiekosten opgenomen. Bijlage 2 geeft een nadere onderbouwing van onderstaande transitiekosten.

⁷ Gebaseerd op begrotingen van 12 recreatieschappen in Noord- en Zuid-Holland

⁸ Hierbij dient te worden aangemerkt dat geen rekening is gehouden met locatie specifieke kenmerken.

Transitiekosten per jaar (€)	
Kostensoort	Totaal 2015-2021
Bestuursadvisering	208.349
Communicatie en secretariaat	104.756
Juridische ondersteuning	90.000
Advieskosten	170.000
Additionele kosten Recreatie Noord-Holland (RNH)	300.000
Totaal	873.104

Tabel 7: Transitiekosten

3.3.2 Financieel effect scenario 2A

In onderstaande tabel staan de financiële effecten weergegeven van scenario 2A.

Scenario 2a (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(114.182)	(102.617)	(125.089)
NCW Saldo jaar	(110.815)	(94.746)	(109.876)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(1.730.437)	(2.617.595)	(3.646.422)

Tabel 8: Financieel effect scenario 2A

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, zou het Schap op 31 december 2021 worden geconfronteerd met een cumulatief tekort van ongeveer € 1,73 mln. (NCW) over de periode vanaf 1 januari 2015. In 2031 is het cumulatieve financiële tekort verder opgelopen tot ongeveer € 2,62 mln. Dit tekort is circa € 6,79 mln. lager dan het tekort in scenario 1. Op 31 december 2041 is het cumulatieve tekort ongeveer € 3,65 mln. (NCW).

Bovenstaande resultaten betekenen dat als het Schap d.d. 31 december 2015 ca. € 2,62 mln. zou ontvangen, zij het tekort tot 2031 in dit scenario zou kunnen dekken. Wanneer het Schap jaarlijks een bedrag zou ontvangen om haar activiteiten te kunnen blijven uitvoeren is het ‘prognose saldo resultaat’ per jaar benodigd. Dus voor bijvoorbeeld 2021 is dit € 0,11 mln.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat het behalen van de optimalisatiemogelijkheden onzeker is en een risico vormt voor het Schap.

3.3.3 Financieel effect scenario 2B

In onderstaande tabel staan de financiële effecten weergegeven van scenario 2B:

Scenario 2b (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(271.844)	(267.351)	(125.089)
NCW Saldo jaar	(263.830)	(246.845)	(109.876)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(2.473.336)	(4.922.860)	(6.132.552)

Tabel 9: Financieel effect scenario 2B

In dit scenario wordt het Schap op 31 december 2021 geconfronteerd met een cumulatief tekort van € 2,47 mln. (NCW) over de periode vanaf 1 januari 2015. 31 december 2031 is het cumulatieve financiële tekort verder opgelopen tot ongeveer € 4,92 mln. (NCW) en 31 december 2041 tot € 6,13 mln. (NCW). In zowel 2021 als in 2031 is het cumulatieve tekort kleiner dan in scenario 1 waarbij geen aanvullende maatregelen worden genomen om het uittreden van de provincie te compenseren (respectievelijk € 0,21 mln. en € 4,48 mln.).

Bovenstaande betekent dat als het Schap d.d. 31 december 2015 ca. € 4,92 mln. zou ontvangen zij het tekort tot 2031 in dit scenario zou kunnen dekken. Wanneer het Schap jaarlijks een bedrag zou ontvangen om haar activiteiten te kunnen blijven uitvoeren is het ‘prognose saldo resultaat’ per jaar benodigd. Dus voor bijvoorbeeld 2031 is dit € 0,27 mln.

3.4 Scenario 3: Bezuinigingsmaatregelen, additionele opbrengsten en teruggave van gronden

3.4.1 Aanvullende uitgangspunten

Overdracht beheer

In scenario 3 worden verdergaande maatregelen genomen dan in scenario 2 om het financiële gat dat ontstaat door uittreden van de provincie te kunnen dichten. Naast de optimalisaties in scenario 2B (niet in strijd met instandhoudingsverplichtingen), wordt in dit scenario het gebied dat het Schap beheerd gereduceerd. In dit scenario wordt er vanuit gegaan dat alleen verder wordt gegaan met dat deel van het uitbreidingsgebied dat al in eigendom is van het Schap. De gronden nog in eigendom van de provincie worden ‘teruggeven’ aan de provincie, waardoor het Schap op deze gronden geen kosten meer hoeft te maken.

55,98% van de gronden in het uitbreidingsgebied is momenteel nog in eigendom van de provincie (117 ha). In dit scenario wordt het beheer van deze gronden (terug)gegeven aan de provincie.

Scenario 3B gaat nog een stap verder. In dit scenario wordt 75% van het uitbreidingsgebied overgedragen aan de provincie (aanvullend ca. 40 ha). Dit betekent dat van het uitbreidingsgebied slechts 52 ha overblijft t.o.v. de voorgenomen 209 ha (25%). Alleen het kerngebied van het uitbreidingsdeel blijft op deze manier in stand.

Als uitgangspunt is in zowel scenario 3A als 3B genomen dat de kosten en opbrengsten (inclusief additionele opbrengsten en bezuinigingen) van het uitbreidingsgebied voor het Schap afnemen naar rato van de grootte van het gebied dat overgedragen wordt aan de provincie.

De deelnemersbijdrage wordt gelijk verondersteld aan de huidige bijdrage.

Transitiekosten

Om dit scenario mogelijk te maken, worden net als in scenario 2 transitiekosten gemaakt van € 873.104

Gemaakte kosten ten behoeve van uitbreiding

In scenario's 3A en 3B wordt het voorgenomen plan voor het uitbreidingsgebied slechts voor 40% respectievelijk 33% gerealiseerd. Dit betekent dat het Schap de afgelopen jaren, veel kosten heeft gestoken in het realiseren en vormgeven van het uitbreidingsplan, terwijl daar geen opbrengsten tegenover staan. Alleen al aan planvorming (vergaderingen) ten behoeve van het uitbreidingsplan heeft het Schap aangegeven ca. € 410.000 aan kosten te hebben gemaakt. Naast deze planvorming is nog individuele inzet van schapmedewerkers (en gemeenteambtenaren) nodig geweest om het uitbreidingsplan mogelijk te maken. De geschatte kosten bedragen ca. € 750.000. Deze kosten zijn reeds gemaakt en derhalve niet opgenomen in de financiële doorrekening.

3.4.2 Financieel effect scenario 3A

In onderstaande tabel staan de financiële effecten weergegeven van scenario 3A:

Scenario 3a (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(125.350)	(88.776)	8.283
NCW Saldo jaar	(121.655)	(81.967)	7.275
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(1.558.701)	(2.464.379)	(2.519.402)

Tabel 10: Financieel effect scenario 3A

In dit scenario wordt het Schap op 31 december 2021 geconfronteerd met een cumulatief tekort van ongeveer € 1,56 mln. (NCW) over de periode vanaf 1 januari 2015. Op 31 december 2031 is het cumulatieve financiële tekort verder opgelopen tot ongeveer € 2,46 mln. (NCW). In 2041 is dit tekort € 2,52 mln. Ten opzichte van scenario 1 (geen aanvullende maatregelen) is het cumulatieve tekort € 1,13 mln. lager in 2021 en € 6,94 mln. lager in 2031 (NCW). Hierbij wordt uitgegaan van een gelijkblijvende financiële bijdrage van de overige deelnemers, terwijl het werkgebied kleiner wordt.

Bovenstaande betekent dat als het Schap d.d. 31 december 2015 ca. € 2,46 mln. zou ontvangen zij het tekort tot 2031 in dit scenario zou kunnen dekken.

3.4.3 Financieel effect scenario 3B

In onderstaande tabel staan de financiële effecten weergegeven van scenario 3B:

Scenario 3b (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(75.577)	(28.102)	53.598
NCW Saldo jaar	(73.349)	(25.947)	47.079
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(1.247.941)	(1.629.075)	(1.291.783)

Tabel 11: Financieel effect scenario 3B

In dit scenario zou het Schap op 31 december 2021 worden geconfronteerd met een cumulatief tekort van ongeveer € 1,25 mln. (NCW) over de periode vanaf 1 januari 2015. 31 december 2031 is het cumulatieve financiële tekort verder opgelopen tot ongeveer € 1,63 mln. (NCW) en 31 december 2041 teruggelopen tot € 1,29 mln. (NCW). Vergeleken met scenario 1 is het cumulatieve tekort 31 december 2031 € 7,78 mln. (NCW) lager. Doordat het cumulatieve financiële tekort in 2041 ten opzichte van 2031 is afgenomen, het teruggeven van een substantieel stuk grond, het aflopen van de instandhoudingsverplichting en het maximaal benutten van de verdienmogelijkheden zijn de opbrengsten vanaf 2031 hoger dan de kosten.

Bovenstaande betekent dat als het Schap d.d. 31 december 2015 ca. € 1,63 mln. zou ontvangen zij het tekort tot 2031 in dit scenario zou kunnen dekken waarna de opbrengsten hoger worden dan de kosten. Hierbij wordt uitgegaan van een gelijkblijvende financiële bijdrage van de overige deelnemers, terwijl het werkgebied kleiner wordt.

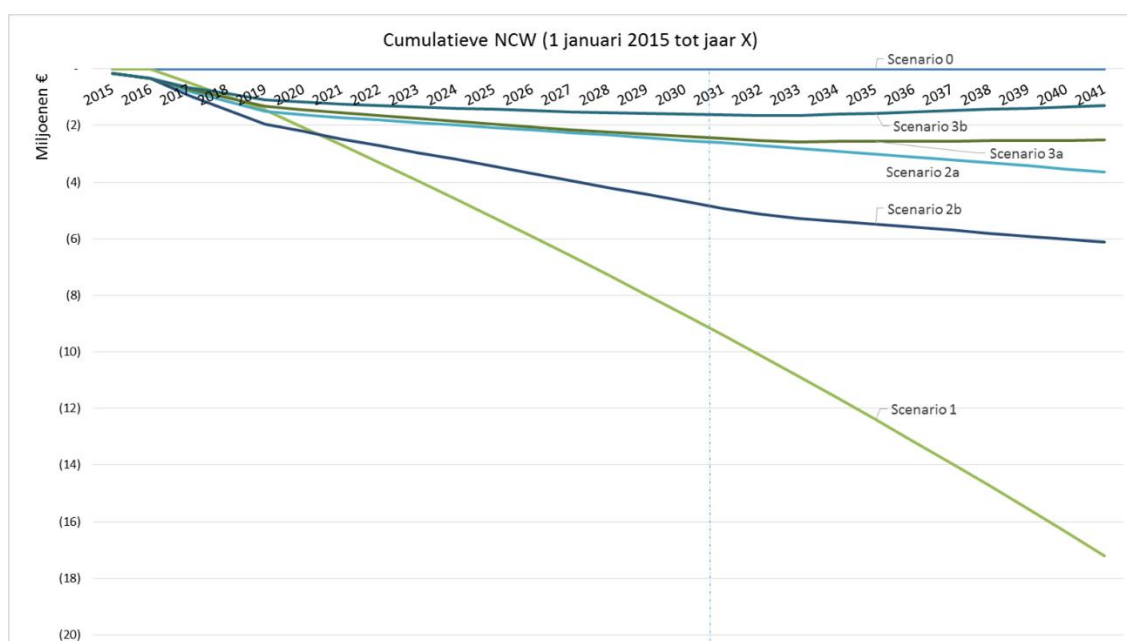
4. Totaaloverzicht

In dit hoofdstuk worden de financiële effecten van de verschillende scenario's samengevat en naast elkaar gezet.

In dit document zijn de gevolgen van het wegvallen van de provinciale bijdrage vanaf 1 januari 2017 voor verschillende scenario's zichtbaar gemaakt. Daarbij is het scenario dat de provinciale bijdrage niet wegvalt opgenomen ter referentie. Aangenomen is dat de bijdragen van de overige deelnemers onveranderd blijven.

In de gehanteerde scenario's zijn beheersmaatregelen opgenomen die het Schap neemt ter compensatie van het wegvallen van de provinciale bijdrage. Deze maatregelen dienen allen ter verlaging van kosten of verhoging van opbrengsten. In de scenario's is daarbij uitgegaan van de diverse aannames. Of het daadwerkelijk lukt deze maatregelen door te voeren en de optimalisaties te realiseren is nog onzeker. Om deze maatregelen mogelijk te maken worden noodzakelijke transitiekosten gemaakt. In de berekeningen is geen rekening gehouden met onvoorziene omstandigheden. Dit betekent dat onvoorziene kosten volledig ten laste van het Schap vallen (zo ook het risico op wijzigingen in de regeling m.b.t. het btw-compensatiefonds).

In onderstaande grafiek zijn de tekorten per jaar in NCW per scenario zichtbaar:

Scenario 0 geeft het scenario weer waarin de provincie niet zou uittreden. Referentie scenario 1 betreft de financiële situatie van het Schap waarbij enkel de huidige provinciale bijdrage wegvalt (zonder dat aanvullende maatregelen worden genomen). Uit deze grafiek is op te maken dat het met geen enkel optimalisatiescenario mogelijk is, de financiële gevolgen volledig te compenseren.

In onderstaande tabel zijn de financiële effecten van de verschillende scenario's op drie momenten weergegeven:

Financiële resultaten (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Scenario 0	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	0	0	0
NCW Saldo jaar	0	0	0
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	0	0	0
Scenario 1			
Prognose saldo resultaat	(637.680)	(777.328)	(947.559)
NCW Saldo jaar	(618.880)	(717.707)	(832.316)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(2.686.620)	(9.406.894)	(17.200.314)
Scenario 2a			
Prognose saldo resultaat	(114.182)	(102.617)	(125.089)
NCW Saldo jaar	(110.815)	(94.746)	(109.876)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(1.730.437)	(2.617.595)	(3.646.422)
Scenario 2b			
Prognose saldo resultaat	(271.844)	(267.351)	(125.089)
NCW Saldo jaar	(263.830)	(246.845)	(109.876)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(2.473.336)	(4.922.860)	(6.132.552)
Scenario 3a			
Prognose saldo resultaat	(125.350)	(88.776)	8.283
NCW Saldo jaar	(121.655)	(81.967)	7.275
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(1.558.701)	(2.464.379)	(2.519.402)
Scenario 3b			
Prognose saldo resultaat	(75.577)	(28.102)	53.598
NCW Saldo jaar	(73.349)	(25.947)	47.079
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(1.247.941)	(1.629.075)	(1.291.783)

Tabel 12: Financiële effecten

In scenario 1 voert het Schap geen wijzigingen door ten opzichte van het huidige beleid. In dit scenario resteert een cumulatief tekort van ca € 9,41 mln. (NCW) op 31 december 2031. In scenario 2A en 2B worden optimalisatiemaatregelen doorgevoerd om dit tekort te verkleinen. In scenario 2A resteert d.d. 31 december 2031 een cumulatief tekort van ca. € 2,62 mln. (NCW). Echter wordt er in dit scenario vanuit gegaan dat beheersmaatregelen kunnen worden doorgevoerd die strijdig zijn met geldende instandhoudingsverplichtingen. In scenario 2B worden dezelfde optimalisatiemogelijkheden doorgevoerd, echter pas op het moment wanneer deze niet meer in strijd zijn met geldende instandhoudingsverplichtingen. Dit resulteert ten opzichte van scenario 2A in een groter tekort. Op 31 december 2031 resteert een tekort van ca. € 4,92 mln. (NCW). Dit betekent dat wanneer alle optimalisaties volledig worden benut, het aanbod van de provincie niet afdoende is het om financiële tekort dat ontstaat te kunnen dekken.

In scenario 3(A+B) wordt een deel van de gronden overgedragen aan de provincie. In dit scenario worden tekorten verder gereduceerd. In scenario 3A worden alleen die gronden teruggegeven die momenteel nog in eigendom zijn van de provincie. Het cumulatieve tekort op 31 december 2031 loopt in dit scenario terug naar ca. € 2,46 mln. (NCW). Wanneer 75% van het uitbreidingsgebied wordt teruggegeven (scenario 3B) resteert op d.d. 31 december 2031 een cumulatief tekort van ca. € 1,6 mln. (NCW). Uit deze rapportage blijkt dat, wanneer alle optimalisaties (voor zowel verdienmogelijkheden, bezuinigingen als teruggave van gronden) volledig worden benut, waarbij in wordt gezet op het maximaal haalbare, nog steeds een financieel tekort resteert. Alleen in scenario 3B wordt dit tekort op de lange termijn (i.i.g. na 2031) goedge maakt. Wanneer de provincie het beheer op deze gronden overneemt, het aanbod gelijk houdt aan het totale aanbod opgenomen in de brief van de deelnemers van de GR aan de Provincie d.d. 2 februari 2015 en alle optimalisatiemogelijkheden volledig worden gerealiseerd, zou het aanbod van de provincie afdoende kunnen zijn om het financiële gat dat ontstaat te dichten.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat gezien de inzet op het maximaal haalbare, het onzeker is in hoeverre de optimalisaties (bezuinigingen, verdienmogelijkheden, grondteruggave) daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. Dit brengt het risico met zich mee dat de feitelijke tekorten groter worden dan opgenomen in de scenario's.

Bijlage 1: Gehanteerde opbrengsten en kosten 2015 op basis van programmabegroting

Onderbouwing gehanteerde baten en lasten 2015 bestaande deel (€)			
Lasten 2015		Baten 2015	
Gebiedsbeheer	1.112.752	Gebiedsbeheer	234.555
Toezicht	106.743	Financiën	116.181
Financiën	67.473	Inrichting gebied uitbreiding (subsidie)	1.300.000
Bestuursadvisering	81.330	Subtotaal	1.650.736
Secretariaat	34.686	Niet toerekenbare baten:	
Communicatie	19.101	-/- Inrichting gebied uitbreiding (subsidie)	(1.300.000)
Inrichting en ontwikkeling	1.338.500		
Subtotaal	2.760.585		
Niet toerekenbare lasten:			
-/- Inrichting gebied uitbreiding	(1.300.000)		
-/- Bijdrage groenfonds	(534.794)		
-/- Tijdelijk beheer Kleimeer	(23.464)		
Totaal	902.327	Totaal	350.736

Onderbouwing gehanteerde baten en lasten 2015 uitbreidingsdeel (€)			
Lasten 2015		Baten 2015	
Gebiedsbeheer	243.925	Gebiedsbeheer	55.295
Toezicht	20.710	Inrichting en ontwikkeling	41.879
Financiën	16.313		
Bestuursadvisering	57.569		
Secretariaat	4.790		
Communicatie	11.260		
Inrichting en ontwikkeling	144.844		
Subtotaal	499.411		
Niet toerekenbare lasten:			
-/- Extra voorzieningen evenemententerrein	(41.879)		
Totaal	457.532	Totaal	97.174

Bijlage 2: Onderbouwing gehanteerde transitiekosten

Transitiekosten (€) kostensoort	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	sub-totaal
Bestuursadviesing	€ 41.669	€ 41.670	€ 41.670	€ 41.670	€ 41.670			208.348
Communicatie en secretariaat	€ 20.951	€ 20.951	€ 20.951	€ 20.951	€ 20.951			104.756
Juridische ondersteuning	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000					90.000
Advieskosten	€ 50.000	€ 60.000	€ 60.000					170.000
Additionele kosten Recreatie Noord-Holland (RNH)	€ 40.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 30.000	€ 30.000	300.000
totaal	182.621	202.621	202.621	112.621	112.621	30.000	30.000	873.104

Onderstaand een toelichting op de geraamde transitiekosten

- *Bestuurs-adviesing*: De meerkosten voor interne bestuursadviesing zijn opgenomen omdat additionele vergaderingen benodigd zijn (en additionele voorbereidingen) om de beslissingen over de veranderingen te kunnen nemen. De verwachting is dat de komende vijf jaar meer bestuursvergadering per jaar nodig zijn dan in voorgaande jaren om beslissingen over veranderingen te kunnen nemen (ca. 2 extra vergaderingen, incl. bijbehorende voorbereiding per jaar).
- *Communicatie en secretariaat*: Bij het doorvoeren van bezuinigingen is additionele communicatie nodig naar zowel ondernemers als de recreant over de te sluiten voorzieningen. De verwachting is dat hierdoor de kosten voor communicatie en secretariaat in de komende vijf jaar 30% hoger zijn dan de gemaakte kosten hiervoor in de afgelopen jaren.
- *Juridische ondersteuning*: Om wijzigingen te kunnen doorvoeren is juridisch advies benodigd, hiervoor worden kosten gemaakt. Deze kosten zijn gebaseerd op het gebruikelijke tarief van juridische ondersteuning vermenigvuldigd met een raming van benodigde uren. De raming van deze kosten over de periode 2015 tot en met 2017 bedraagt € 30.000 per jaar.
- *Advieskosten*: Voor o.a. de strategiebepaling, financiële analyses, doorvoeren van optimalisaties, inhuur landschapsbureau 's is het nodig extern advies in te winnen. De kosten hiervoor zijn gebaseerd op het gebruikelijke uurtarief voor extern advies vermenigvuldigd met een raming van benodigde uren. Over de periode maart 2015 tot en met september 2015 zijn reeds kosten gemaakt voor adviesing vanuit Deloitte (ca. € 40.000) en advies van Mentink ca. (€ 10.000 (2014)). De verwachting is dat het de komende drie jaar nodig blijft extern advies in te winnen op verschillende onderdelen bij verschillende adviesbureaus. De benodigde advieskosten zijn geraamd op € 50.000 voor 2015 en € 60.000 per jaar voor 2016 en 2017.
- *Additionele kosten Recreatie Noord-Holland (RNH)*: De RNH heeft over 2014 reeds € 25.000 aan extra kosten gemaakt, voortkomend uit het uittredingsdossier. Over 2015 zijn deze gemaakte plus geprognostiseerde kosten ingeschat op ca. € 40.000. De verwachting is dat RNH ook de komende vijf jaren additionele kosten zal maken voortkomend uit het uittredingsdossier. Ook zal het fysiek sluiten van voorzieningen kosten met zich meebrengen, evenals de bijbehorende planvorming. De raming is daarom dat de kosten voor RNH m.b.t. het uittredingsdossier € 50.000 bedragen in de periode 2016 tot en met 2019 en € 30.000 over de periode 2019 tot en met 2021.

Bijlage 3: instandhoudingsverplichtingen

Project Uitbreiding Geestmerambacht
instandhoudingsverplichtingen

subsidie-beschikking	datum	bedrag	bestemd voor	instandhoudings- verplichting	opdrachtgever realisatie	jaar van oplevering	einde verplichte instandhouding
ATB 2/4588, 2004-4686	11-6-2004	342.720	fietstunnel NS04 met aansluitende paden	20 jaar	PNH	2011	2031
ATB 2/5421, 2004-52237 2004-49409	28-12-2004 22-2-2005	187.000 123.750	wandelpad (Groene Pad) en fietstunnel NS04 herinrichting 't Vlasgat	20 jaar 20 jaar	PNH (en GAB) GAB	2011 2007	2031 2027
2004-49365	22-2-2005	79.000	herinrichting 't Landijk	20 jaar	GAB	2007	2027
ATB 2/6664, 2005-20729	29-9-2005	17.500	passantensteiger en kano- overdraagplaats 't Landijk	20 jaar + vervanging geregeld	GAB	2007	2027
ATB 2/6690, 2005-20786	12-10-2005	950.000	waterrijke variant	20 jaar + vervanging geregeld	PNH (en GAB)	2013*	2033
pMJP ILG deel B - subidicriteria 2009, artikel 8.2 lid 3g	jaarlijks van 2007 t/m 2013	mear dan 1.750.000 etc.	ILG bijdragen aan DLG voor De Druppels, Uitbreiding Kleinmeer, etc.	20 jaar bij materiële investeringen	PNH	2013	2033
308568 / 480536	14-10-2014	3.953.000	uitvoeringsplan 2014-2019	10 jaar	GAB	eind 2019 (verwacht)	2030

* deze beschikking is herzien
voor de periode 2014-2019

Inhoud deel II

1. Achtergrond en inleiding	2
2. Omschrijving scenario's en algemene uitgangspunten	3
2.1 Twee scenario's	3
2.2 Algemeen gebruikte uitgangspunten	4
2.3 Rekenmethodiek	4
3. Specifieke uitgangspunten en financiële effecten	6
3.1 Voorkeursscenario 1	6
3.1.1 Aanvullende uitgangspunten	6
3.1.2 Financieel effect	9
3.2 Voorkeursscenario 2	10
3.2.1 Aanvullende uitgangspunten	10
3.2.2 Financieel effect	12
4. Totaaloverzicht	14

1. Achtergrond en inleiding

Op 6 januari 2014 heeft de provincie per brief het recreatieschap Geestmerambacht (hierna: Schap) geïnformeerd uit de GR te zullen treden omwille van het verminderen van bestuurlijke drukte.

Aangezien de provincie en de overige deelnemers van het Schap verschillend denken over de voorwaarden voor uittreding hebben de overige deelnemers van het Schap behoefte om de financiële gevolgen van ‘continuering van het Schap zonder de provincie’ inzichtelijk te maken om op basis hiervan redelijke voorwaarden aan de uittreding te kunnen verbinden. Daartoe heeft het Schap aan Deloitte Area Development & Partnerships (hierna: Deloitte) gevraagd, in haar opdrachtomschrijving d.d. 18 maart 2015 met kenmerk 311406442, om een kwantitatieve (financiële) analyse uit te voeren op beschreven scenario's.

Op 15 augustus is het conceptrapport ‘financiële analyse uittreding provincie Noord-Holland’ (hierna: Rapport deel I) toegestuurd aan het Schap. Op 10 september 2015 is het conceptrapport in de bestuursvergadering besproken.

Op 25 augustus 2015 heeft het Schap een brief vanuit de provincie ontvangen, waarin meer duidelijkheid wordt gegeven over de mogelijkheden tot beleidswijzigingen en optimalisatiemogelijkheden die het Schap heeft na uittreding van de provincie (Brief ‘uittreding provincie uit recreatieschap’ d.d. 25 augustus 2015).

Om redelijke voorwaarden aan de uittreding te kunnen verbinden heeft het Schapsbestuur behoefte de financiële effecten van twee voorkeursscenario's inzichtelijk te maken. Deze twee voorkeursscenario's sluiten op hoofdlijnen aan bij de in Rapport deel I opgenomen scenario's 2B en 3A, maar bezuinigingen en optimalisaties liggen in lijn met het voortschrijdend inzicht voortkomend uit de provinciale brief en hetgeen het Schapsbestuur als realistisch beschouwd.

Daarom heeft het Schap aan Deloitte gevraagd, om een kwantitatieve analyse uit te voeren op de twee voorkeursscenario's, waarbij de bestuurlijke input evenals voornoemde brief van de provincie in ogenschouw wordt genomen. De (reken)methodiek sluit aan bij de in Rapport deel I gehanteerde en beschreven (reken)methodiek.

In dit rapport (deel 2) worden de twee voorkeursscenario's uiteengezet en de financiële effecten van deze voorkeursscenario's weergegeven.

2. Omschrijving scenario's en algemene uitgangspunten

In paragraaf 2.1 worden de twee scenario's inhoudelijk kort toegelicht. In hoofdstuk 2.2 worden de algemene uitgangspunten behandeld. Deze algemene uitgangspunten gelden voor beide scenario's en zijn gelijk aan de uitgangspunten opgenomen in Rapport deel I. Dit deel van het Rapport dient derhalve uitsluitend te worden gelezen in samenhang met deel I van het Rapport

In paragraaf 2.3 wordt een toelichting op de rekenmethodiek gegeven, zoals die door Deloitte is gehanteerd. De financiële resultaten zijn op basis van deze rekenmethodiek en geformuleerde uitgangspunten tot stand gekomen.

2.1 Twee scenario's

Deloitte heeft op verzoek van het Schapsbestuur twee voorkeursscenario's opgesteld. In beide scenario's wordt een aantal aannames gedaan over mogelijke gebeurtenissen en door het Schap te nemen maatregelen met financiële gevolgen (zowel opbrengsten als kosten) voor het Schap. Deze gebeurtenissen hebben betrekking op het wegvallen van de provinciale bijdrage en de maatregelen die het Schap vervolgens neemt om het financiële gat dat ontstaat te kunnen dichten (zoals het realiseren van besparingen, additionele opbrengsten en het afstoten van gronden). Deze financiële gebeurtenissen zijn op basis van aannames gekwantificeerd waardoor een inschatting kan worden gemaakt van de financiële effecten van de maatregelen. De voorkeursscenario's kunnen worden afgezet tegen scenario 1 uit Rapport deel I. Dit betreft het scenario waarin de provincie uittreedt, maar geen optimalisatiemaatregelen worden genomen door het Schap.

Voorkeursscenario 1: Optimalisatiemaatregelen

Dit scenario betreft de financiële situatie van het Schap waarbij de huidige provinciale bijdrage wegvalt. De bijdrage van de overige deelnemers blijft gelijk aan de bijdragen in de huidige situatie. In dit scenario wordt geanticipeerd op optimalisatiemogelijkheden ter compensatie van de uittreding van de provincie.

Voorkeursscenario 2: Optimalisatiemaatregelen en teruggave beheer op provinciale gronden

In voorkeursscenario 2 is aangenomen dat naast optimalisatiemaatregelen additionele bezuinigen worden gerealiseerd, door gronden niet langer te beheren. In dit scenario zijn de gronden van het uitbreidingsdeel, die volledig in eigendom zijn van de provincie (55,98%), vanaf 1 januari 2017 niet langer onderdeel van het Schap. De hiermee gepaard gaande opbrengsten en kosten komen daarmee niet langer voor rekening van het Schap.

2.2 Algemeen gebruikte uitgangspunten

Aan beide scenario's liggen dezelfde vaste uitgangspunten ten grondslag, zodat de scenario's met elkaar en met de in Rapport deel I opgenomen scenario's kunnen worden vergeleken. Per scenario zijn ook aanvullende uitgangspunten gehanteerd, die afzonderlijk worden behandeld in hoofdstuk 3. De algemene uitgangspunten zijn gelijk aan de uitgangspunten in Rapport deel I en deze zijn in onderstaande tabel samengevat:

Algemene uitgangspunten scenario's Schap	
Startpunt analyse: 1 januari 2015.	
Provincie treedt uit per: 1 januari 2017.	
Financiële gegevens zijn gebaseerd op de programmabegrotingen 2015 (programmabegroting GAB & programmabegroting GAB-U). Voor de financiële gegevens voor de jaren 2016 en verder geldt dat deze zijn gebaseerd op de programmabegrotingen 2015 inclusief indexering.	
Kostenindexatie: 2% per jaar.	
Opbrengstenindexatie: 2% per jaar.	
Het financieel resultaat wordt inzichtelijk gemaakt op:	
31 december 2021 (5 jaar na uittreding provincie).	
31 december 2031 (15 jaar na uittreding provincie).	
31 december 2041 (25 jaar na uittreding provincie).	
Deelnemersbijdrage provincie (en overige deelnemers) gelijk aan percentuele bijdrage in programmabegroting 2015:	
35,3% over financieel tekort 'bestaand' (64,7% overige deelnemers).	
75% over financieel te kort 'uitbreiding' (25% overige deelnemers).	
Mutatie deelnemersbijdrage wordt op € 0 verondersteld.	
Disconteringvoet: 0,5%	

Tabel 1: Algemene uitgangspunten

Voor een toelichting op de algemene uitgangspunten verwijzen wij naar Rapport deel I, paragraaf 2.2.

2.3 Rekenmethodiek

Om zicht te krijgen in de ontwikkeling van het financieel deficit is gebruik gemaakt van een kasstroomoverzicht. Uit het kasstroomoverzicht is het saldo (financieel resultaat) van elk jaar inzichtelijk gemaakt. Per jaar is dit saldo vervolgens Netto Contant¹ gemaakt (hierna: NCW).

¹ Het saldo wordt berekend in de vorm van de som van alle opbrengsten en kosten die in dat specifieke jaar worden verwacht. Om het resultaat van het Schap op tijdstip 'X' te kunnen kwantificeren dienen deze kasstromen contant gemaakt te worden. Dit

Om inzicht te krijgen in het totale deficit op de gekozen momenten (31 december 2021, 31 december 2031 en 31 december 2041) zijn de NCW saldo's van de afzonderlijke jaren bij elkaar opgeteld (de cumulatieve NCW).

Voor een toelichting op de financiële impact op de reserves en voorzieningen verwijzen wij naar Rapport deel I.

3. Specifieke uitgangspunten en financiële effecten

In dit hoofdstuk worden, aanvullend op de hiervoor beschreven algemene uitgangspunten, de uitgangspunten per voorkeursscenario uiteengezet, inclusief de motivatie/toelichting op de uitgangspunten en de financiële uitkomst van het scenario.

3.1 Voorkeursscenario 1

In dit scenario is aangenomen dat het Schap ter compensatie van de uittreding van de provincie, maatregelen neemt waardoor besparingen op kosten kunnen worden gerealiseerd evenals aanvullende opbrengsten.

3.1.1 Aanvullende uitgangspunten

Bezuinigingen

De provincie geeft in haar brief d.d. 25 augustus 2015 (antwoord op vraag 5) de mogelijkheid aan het Schap tot een soberder beheer. In een ruimtelijke analyse op de verschillende voorzieningen in het gebied heeft het Schap gekeken naar mogelijke bezuinigingen. Hierbij is specifiek gekeken naar maatregelen die kunnen worden genomen zonder dat er, naar inschatting van het Schapsbestuur, volledig afbreuk wordt gedaan aan het bestaansrecht van het Schap. Wel is met de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen een deel van de huidige voorzieningen niet meer beschikbaar voor de recreant. Het maximale besparingspotentieel is in dit scenario geraamd op € 76.373 per jaar. De maatregelen betreffen zowel het sluiten van paden en wegen, het sluiten van recreatieve voorzieningen evenals een relatief duur beheertype om te vormen naar een goedkoper doeltype. Deze maatregelen doen daarmee deels afbreuk aan bereikbaarheid, recreatiemogelijkheden en diversiteit en kwaliteit van de natuur. Deze bezuinigingsmaatregelen sluiten aan bij de versoering van het gebied, zoals benoemd door de provincie. De provincie geeft aan niet tegen versoeringen te zijn, indien dit financieel bijdraagt aan duurzame instandhouding van het gebied. Versoering hoeft volgens de provincie geen daling van de kwaliteit te betekenen. Verdergaande maatregelen dan opgenomen in onderstaande tabel zouden volgens het Schapsbestuur tot een significante daling van de kwaliteit van het gebied leiden en strijdig zijn met duurzame instandhouding van het gebied. De navolgende tabel geeft een overzicht van de gehanteerde bezuinigingsmaatregelen:

Bezuinigingsmaatregelen voorkeurscenario 1		
maatregel	financieel effect op jaarbasis	ingangstermijn
Bestaande deel:		
Sluiten van drie van de vijf zwemvoorzieningen	Besparing van € 20.000	vanaf 2033
Opheffen van het Ruiterspad	Besparing van € 5.000	vanaf 2016
Niet meer onderhouden van paden in Vlasgat en Lamslik	Besparing van € 10.000	vanaf 2027
50% besparen op vis-, kano- en surfvoorzieningen	Besparing van € 5.000	vanaf 2027
Recreatiemonitor niet meer uitvoeren	Besparing van € 5.000	vanaf 2016
Beperken toezicht en handhaving met 5%	Besparing van € 6.373	vanaf 2016
Uitbreidingsdeel		
Niet meer onderhouden van wandelpaden in De Druppels	Besparing van € 5.000	vanaf 2033
50% besparen op natuurlijk beheer graslanden	Besparing van € 20.000	vanaf 2032
Totaal	Besparing van € 76.373	

Figuur 2: Bezuinigingsmaatregelen voorkeurscenario 1.

Wanneer verdergaande bezuinigingsmaatregelen worden doorgevoerd, komt volgens het Schapsbestuur het bestaansrecht van het Schap te ver onder druk te staan, aangezien de bereikbaarheid, kwaliteit, veiligheid en de recreatieve component van het gebied dan niet meer geborgd kunnen worden. Om te bepalen of de bezuinigingen daadwerkelijk mogelijk zijn, is aanvullend onderzoek benodigd. De bezuinigingsmaatregelen worden in dit scenario pas doorgevoerd als de geldende instandhoudingsverplichtingen zijn verlopen. De provincie heeft in de brief ‘uittreding provincie Geestmerambacht’ d.d. 25 augustus 2015 (antwoord op vraag 7) aangegeven geen reden te zien om af te wijken van de geldende instandhoudingsverplichting. Hierdoor is het voor het Schap niet mogelijk bezuinigingen eerder door te voeren dan na verloop van de geldende instandhoudingsverplichtingstermijn.

Verdienmogelijkheden

Ook heeft het Schap een analyse uitgevoerd om tot nieuwe verdienmogelijkheden te komen in de vorm van nieuwe exploitaties. Hierbij is de conclusie van het Schapsbestuur dat deze mogelijkheden zeer beperkt zijn, gezien:

- De ruimtelijke indeling van het gebied;
- Politieke haalbaarheid, zowel bij de provincie (bebouwing buiten de rode contour) als bij de gemeenten (bestemmingsplan, inclusief afweging t.o.v. natuurwaarden);
- De markt (aanbod, concurrentieverhoudingen, economische situatie van ondernemers).

Om een inschatting te maken van het verdienpotentieel is een globale vergelijking gemaakt met de overige Schappen in de provincies Zuid- en Noord-Holland. De geraamde opbrengsten van Schappen in Zuid- en Noord- Holland (exclusief Schap

Geestmerambacht) voor 2015 bedragen gemiddeld € 403 per ha². De geraamde jaaropbrengsten in 2015 voor het Schap Geestmerambacht bedragen € 1.091 per ha. Daarmee heeft het Schap de hoogste geraamde jaaropbrengsten van de recreatieschappen in de provincies Noord- en Zuid-Holland³.

Op basis van bovenstaande factoren acht het Schapsbestuur het verdienpotentieel (naast de opbrengsten die al zijn opgenomen in de programmabegroting) beperkt. Een aantal van de voorgenomen locatieontwikkelingen in het uitbreidingsplan heeft volgens het Schapsbestuur een zeer beperkte kans van slagen. In onderstaand overzicht zijn de locatieontwikkelingen in het uitbreidingsdeel opgenomen die volgens het Schapsbestuur haalbaar worden geacht.

Ook zet het Schap in op realisatie van nieuwe inkomsten uit het bestaande gebied. Bij maximale inzet verwacht het Schap € 45.000 aan inkomsten te kunnen realiseren voortkomend uit erfpachtinkomsten uit het nog te ontwikkelen: 'Beachpark'.

Onderstaande tabel laat het totale verdienpotentieel zien:

Verdienpotentieel Schap voorkeursscenario 1	
maatregel	Financieel effect op jaarbasis
Bestaande deel:	
Beachpark	Verdienpotentieel van maximaal € 45.000
Uitbreidingsdeel	
Additionele inkomsten uit evenementen op evenemententerrein	Verdienpotentieel van maximaal € 40.000
Totaal	Verdienpotentieel van maximaal € 85.000

Tabel 3: verdienpotentieel voorkeursscenario 1

Als uitgangspunt is gekozen dat de inkomsten van het Beachpark en het evenemententerrein geleidelijk worden gerealiseerd over de periode 2016-2020.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de realisatie van bovengenoemde ontwikkelingen (en daarmee de inkomsten) onzeker is.

Transitiekosten

Om de bezuinigen en verdienmogelijkheden daadwerkelijk mogelijk te maken worden transitiekosten gemaakt. Deze zijn in totaal geraamd op € 873.104 en komen overeen met de transitiekosten in Rapport deel I.

2 Gebaseerd op begrotingen van 12 recreatieschappen in Noord- en Zuid-Holland

3 Gebaseerd op begrotingen van 12 recreatieschappen in Noord- en Zuid-Holland

Op onderstaande kaart zijn de voorgenen bezuinigingen door het Schap inzichtelijk gemaakt:

3.1.2 Financieel effect

In onderstaande tabel staan de financiële effecten weergegeven van voorkeursscenario 1.

Voorkeursscenario 1 (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(553.518)	(617.573)	(677.515)
NCW Saldo jaar	(537.199)	(570.206)	(595.115)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar)	(3.111.112)	(8.553.885)	(14.216.794)

Tabel 4: Financiële effecten voorkeursscenario 1

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, zou het Schap op 31 december 2021 worden geconfronteerd met een cumulatief tekort van ongeveer € 3,11 mln. (NCW) over de periode vanaf 1 januari 2015. Op 31 december 2031 is het cumulatieve financiële tekort verder opgelopen tot ongeveer € 8,55 mln. (NCW). Op 31 december 2041 is dit 14,22 mln. (NCW). Het tekort is op 31 december 2031 circa € 0,9 mln. lager dan het tekort in scenario

1 (het scenario waarin geen aanvullende maatregelen worden genomen) van Rapport deel I.

Bovenstaande betekent dat wanneer het Schap d.d. 1 januari 2015 ca. € 8,55 mln. zou ontvangen zij het tekort tot 31 december 2031 in dit scenario zou kunnen dekken (daarna neemt het tekort verder toe). Wanneer het Schap jaarlijks een bedrag zou ontvangen om haar activiteiten te kunnen blijven uitvoeren is 'het prognose saldo resultaat' per jaar benodigd. Dus voor bijvoorbeeld 2021 is dit ongeveer € 0,55 mln.

3.2 Voorkeursscenario 2

In voorkeursscenario 2 worden verdergaande maatregelen genomen dan in voorkeursscenario 1 om het financiële gat dat ontstaat door uittreding van de provincie te kunnen dichten. Naast de optimalisaties in voorkeursscenario 1 wordt in dit scenario het gebied dat het Schap beheerd gereduceerd.

3.2.1 Aanvullende uitgangspunten

Bezuinigingen

De bezuinigingen opgenomen in voorkeursscenario 2 komen overeen met de bezuinigingen opgenomen in voorkeursscenario 1⁴. Daarnaast is in dit scenario een additionele bezuiniging van € 20.000 per jaar voorzien op het vervallen van beheer van bruggen en wandelpaden in uitbreiding Kleimeer en de Groene Loper. De voorgenomen bezuinigingen op het niet meer onderhouden van wandelpaden in de Druppels en de besparing op natuurlijk beheer van grasland in het uitbreidingsgebied nemen af naar rato van de grootte van het gebied dat wordt overgedragen aan de provincie (zijnde 55,59%, zie hierna).

In onderstaande tabel is het bezuinigingspotentieel voor dit scenario opgenomen:

⁴ Net als in voorkeursscenario 1 geldt dat de bezuinigingsmaatregelen pas kunnen worden doorgevoerd als geldende instandhoudingsverplichtingen zijn verlopen. De provincie heeft in de brief 'uittreding provincie Geestmerambacht' d.d. 25 augustus 2015 (antwoord op vraag 7) aangegeven geen reden te zien af te wijken van de instandhoudingsverplichting, hierdoor is het voor het Schap niet mogelijk bezuinigingen eerder door te voeren dan de geldende instandhoudingsverplichtingstermijn.

Bezuinigingsmaatregelen voorkeursscenario 2		
maatregel	financieel effect op jaarbasis	ingangstermijn
Bestaande deel:		
Sluiten van drie van de vijfzwemvoorzieningen	Besparing van € 20.000	vanaf 2033
Opheffen van het Ruiterpad	Besparing van € 5.000	vanaf 2016
Niet meer onderhouden van paden in Vlasgat en Lamslik	Besparing van € 10.000	vanaf 2027
50% Besparen op vis-, kano- en surfvoorzieningen	Besparing van € 5.000	vanaf 2027
Recreatiemonitor niet meer uitvoeren	Besparing van € 5.000	vanaf 2016
Beperken toezicht en handhaving met 5%	Besparing van € 6.373	vanaf 2016
Uitbreidingsdeel		
Niet meer onderhouden van wandelpaden in De Druppels	Besparing van € 5.000	vanaf 2033
Totaal	Besparing van € 56.373	

Tabel 5: Bezuinigingsmaatregelen voorkeursscenario 2

Verdienmogelijkheden

De verdienmogelijkheden voor zowel het uitbreidingsgebied als het bestaande gebied zijn gelijk aan de verdienmogelijkheden in voorkeursscenario 1.

Overdracht beheer

In dit scenario wordt er vanuit gegaan dat alleen verder wordt gegaan met dat deel van het uitbreidingsgebied dat al in eigendom is van het Schap. De gronden nog in eigendom van de provincie worden ‘teruggeven’ aan de provincie, waardoor het Schap op deze gronden geen kosten meer hoeft te maken (en geen opbrengsten genereert). 55,98% van de gronden in het uitbreidingsgebied is momenteel nog in eigendom van de provincie (117 ha). In dit scenario wordt het beheer van deze gronden (terug)gegeven aan de provincie. In de brief ‘uittreding provincie Geestmerambacht’ d.d. 25 augustus 2015 (antwoord op vraag 2) heeft de provincie aangegeven geen bewaar te hebben tegen het ruilen van grondposities, mits de grondpositie van de provincie daardoor niet verslechterd. Wanneer de provincie het beheer op deze gronden overneemt, zouden de provincie en het Schap in overleg kunnen treden over het ruilen van grondposities, waardoor versnipperd beheer (deels) voorkomen kan worden.

Als uitgangspunt is genomen dat de kosten en opbrengsten voor het uitbreidingsgebied voor het Schap afnemen naar rato van de grootte van het gebied dat overgedragen wordt aan de provincie.

In dit scenario wordt de deelnemersbijdrage gelijk verondersteld aan de huidige bijdrage, ondanks dat het beheergebied kleiner wordt.

Transitiekosten

Om de bezuinigingen en verdienmogelijkheden daadwerkelijk mogelijk te maken worden transitiekosten gemaakt. Deze zijn door het Schap in totaal geraamd op € 873.104 en komen overeen met de transitiekosten opgenomen in voorkeursscenario 1 en Rapport deel I.

In dit scenario wordt het voorgenomen plan voor het uitbreidingsgebied slechts voor 40% gerealiseerd. Dit betekent dat het Schap de afgelopen jaren, veel kosten heeft gestoken in het realiseren en vormgeven van het uitbreidingsplan, terwijl daar geen opbrengsten tegenover staan. Alleen al aan planvorming ten behoeve van het uitbreidingsplan heeft het Schap aangegeven ca. € 410.000 aan kosten te hebben gemaakt. Naast deze planvorming is nog individuele inzet van schapsmedewerkers (en gemeenteambtenaren) nodig geweest om het uitbreidingsplan mogelijk te maken. De geschatte kosten bedragen ca. € 750.000. Deze kosten zijn reeds gemaakt en derhalve niet opgenomen in de financiële doorrekening.

Op onderstaande kaart zijn de voorgenomen bezuinigingen door het Schap inzichtelijk gemaakt:

3.2.2 Financieel effect

In onderstaande tabel staan de financiële effecten weergegeven van voorkeursscenario 2:

Voorkeursscenario 2 (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(279.292)	(283.293)	(303.498)
NCW Saldo jaar	(271.058)	(261.565)	(266.586)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar)	(1.950.367)	(4.503.173)	(7.064.162)

Tabel 6: Financiële effecten voorkeursscenario 2

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, zou het Schap op 31 december 2021 worden geconfronteerd met een cumulatief tekort van ongeveer € 1,95 mln. (NCW) over de periode vanaf 1 januari 2015. Op 31 december 2031 is het cumulatieve financiële tekort verder opgelopen tot ongeveer € 4,5 mln. (NCW). Op 31 december 2041 is dit € 7,1 mln. (NCW). Het cumulatieve saldo op 31 december 2031 is circa € 4,9 mln. lager dan het tekort in het scenario 1 van Rapport deel I (geen aanvullende maatregelen).

Bovenstaande betekent dat wanneer het Schap op 1 januari 2015 ca. € 4,5 mln. zou ontvangen zij het tekort tot 31 december 2031 in dit scenario zou kunnen dekken. Hierbij wordt uitgegaan van gelijke bijdragen van de resterende deelnemers, ondanks dat gebied 'kleiner' wordt. Wanneer het Schap jaarlijks een bedrag zou ontvangen om haar activiteiten te kunnen blijven uitvoeren is 'het prognose saldo resultaat' per jaar benodigd. Dus voor bijvoorbeeld 2021 is dit ongeveer € 0,28 mln.

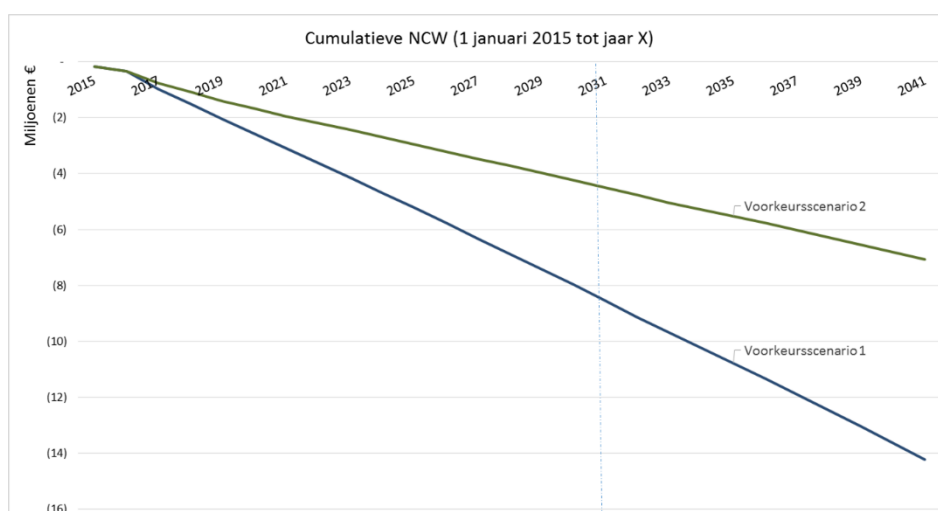
4. Totaaloverzicht

In dit hoofdstuk worden de financiële effecten van de twee voorkeursscenario's samengevat en naast elkaar gezet.

In dit document zijn de gevolgen van het wegvallen van de provinciale bijdrage vanaf 1 januari 2017 voor verschillende scenario's zichtbaar gemaakt. Aangenomen is dat de bijdragen van de overige deelnemers ongewijzigd blijven.

In de gehanteerde scenario's zijn beheersmaatregelen opgenomen die het Schap neemt ter compensatie van het wegvallen van de provinciale bijdrage. De beheersmaatregelen sluiten aan bij wat het Schapsbestuur als realistisch beschouwd. Verdergaande maatregelen doen volgens het Schapsbestuur te veel afbreuk aan het bestaansrecht van het Schap. De opgenomen maatregelen dienen allen ter verlaging van kosten of verhoging van opbrengsten. De te nemen maatregelen sluiten aan bij de mogelijkheden die de provincie hiervoor geeft in haar brief van 25 augustus 2015 'uittreding provincie uit recreatieschap'. In de analyse is uitgegaan van diverse aannames. Of het daadwerkelijk lukt deze maatregelen door te voeren en de optimalisaties te realiseren is nog onzeker. Om deze maatregelen mogelijk te maken worden noodzakelijke transitiekosten gemaakt. In de berekeningen is geen rekening gehouden met onvoorziene omstandigheden. Dit betekent dat onvoorziene kosten volledig ten laste van het Schap vallen (zo ook het risico op wijzigingen in de regeling m.b.t. het btw-compensatiefonds).

In onderstaande grafiek zijn de tekorten per jaar weergegeven:

Uit deze grafiek is op te maken dat het in beide voorkeursscenario's niet mogelijk is, de financiële gevolgen voortkomend uit de uittreding van de provincie volledig te compenseren.

In onderstaande tabel zijn de financiële effecten van de twee voorkeursscenario's op drie momenten weergegeven. Ter referentie is ook scenario 1 uit Rapport deel I opgenomen (scenario bij ongewijzigd beleid).

Scenario I (Rapport deel I) (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(637.680)	(777.328)	(947.559)
NCW Saldo jaar	(618.880)	(717.707)	(832.316)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(2.686.620)	(9.406.894)	(17.200.314)
Voorkeursscenario 1 (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(553.518)	(617.573)	(677.515)
NCW Saldo jaar	(537.199)	(570.206)	(595.115)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(3.111.112)	(8.553.885)	(14.216.794)
Voorkeursscenario 2 (€, negatieve getallen tussen haakjes)			
Jaar	31-12-2021	31-12-2031	31-12-2041
Prognose saldo resultaat	(279.292)	(283.293)	(303.498)
NCW Saldo jaar	(271.058)	(261.565)	(266.586)
NCW Saldo Cumulatief (1 januari 2015 tot jaar X)	(1.950.367)	(4.503.173)	(7.064.162)

Tabel 8: Financiële effecten voorkeursscenario 1 en 2

In het eerste voorkeursscenario worden optimalisatiemogelijkheden doorgevoerd, echter pas op het moment dat deze niet meer in strijd zijn met geldende instandhoudingsverplichtingen. Dit resulteert op 31 december 2031 in een cumulatief tekort van ca. € 8,55 mln. (NCW). Aangezien er transitiekosten worden gemaakt om de

maatregelen mogelijk te maken en een groot deel van de bezuinigen pas tussen 2029 en 2031 kan worden doorgevoerd, wijkt dit tekort niet fundamenteel af van het scenario waarin geen aanvullende optimalisatiemogelijkheden worden doorgevoerd (zie Rapport deel I). Wel is op te merken dat wanneer wordt gekeken naar de langere termijn (2041) voorkeursscenario 1 een significant kleiner tekort laat zien dan het scenario waarin het Schap geen aanvullende maatregelen neemt.

In voorkeursscenario 2 wordt een deel van de gronden overgedragen aan de provincie. In dit scenario worden tekorten verder gereduceerd. Het cumulatieve tekort op 31 december 2031 in dit scenario is ca. € 4,5 mln. (NCW). Dit is ruim € 4 mln. minder dan in voorkeursscenario 1.

Uit deze rapportage blijkt dat indien optimalisaties (voor zowel verdienmogelijkheden, bezuinigingen als teruggave van gronden) worden doorgevoerd, die aansluiten bij wat het Schapsbestuur haalbaar acht en daarbij rekening houdend met het bestaansrecht van het Schap, er nog steeds een financieel tekort resteert. Hierbij is rekening gehouden met de mogelijkheden die de provincie in de brief d.d. 25 augustus 2015 ‘uittreding provincie uit recreatieschap’ biedt. Het aanbod opgenomen in de brief van de provincie d.d. 2 februari 2015 is in beide scenario’s niet afdoende om het financiële gat dat ontstaat te kunnen dichten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het onzeker is in hoeverre de beschreven optimalisaties daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd. Dit brengt het risico met zich mee dat de feitelijke tekorten groter zullen zijn.